

آبونه قرائلی : هر بر ایچول
سنه لکی (۴۰۰) آتی ایلی
(۲۲۰) ممالک اجنبیه ایچول
سنه لکی (۴۰۰) آتی ایلی
(۲۰۰) غروشدور.

نسخه سی ۷،۵ غروشدور .
سنه لکی ۵۲ عددور .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خاندنه

اخطارات
آبونه بدلی پشیندر .

مسلكه موافق آثار مع المنونیه
قبول اولنور . درج ایدله یین
یازیلر احاده اولماز .

الشیخ الاسلام

آدره من تبدیلینده آریجه
غروش کونه دلمیدر .

مکتوبلرک امضای واضح
واوقوافلی اولسی آو آبونه
صره نوسروسی محتوی
بولونسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچول آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسیزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندردلکی زمان نه
دائر اولدیغی بیلدیلسی
رجا اولنور

جلد ۲۳

۲۷ مارت ۱۳۴۰

* پنجشنبه *

۲۱ شعبان ۱۳۴۲

عدد ۵۹۴

اسرار قرآنه

مآل شریف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

هرهانکی بر آیتی نسخ ایدر ویا اولنور برب ايسك (ياخود: تأخير
ایدر ايسك) دها غیر یسینی ویا هیچ دکلسه اولنک کیسینی کتیر بربیز .
یلمز بيسك که الله هر شیشه قیدردر . یلمز بيسك که سموات ایلد ار صه ملک
الله کدره . منری الله رده باشقه مفظ ایدر هک هیچ بر دیکز، قورتار اچون
هیچ بر یاردیم بیکز بوقدره . بوقسه، دقتیه موساده امنی اولنوری بر طاقیم
شیدر ایسه دکلری کبی سزده رسولکیزده بر طاقیم شیدر ایسه مکرمی
قالقیده جفسکز ؟ هر کیم کفری ایمانه دکتیرسه دوز بولدره صایمه
اولور . اهل کتابده بر جوقدری منری ایمانه ایتدکده صوکره یه
لایق ایتکی یلک ایستدر . همده بونی، هوو نظر لرنده آشور اولدقدنه
صوکره حسدر لرنده طولابی، صرف کتیر بیکلرنده ایستدر . الله
امری سزده یلمز بربیلجه قور سز اولنره آدیر مایکز، اولنره ایلیمز بیکز
شیر سز الله هر شیشه قیدردر . سز صولای اقامه ایدوب زلفای ویریکز .
کتیر بیکز ایچونه هرهانکی خبری تقدیم ایدر یعنی یسینی بایار سکز اولی
نزد الهییده حاضر بولاجفسکز . شهر سز، الله یلمز دکلری کوروب
طوردور . برده اهل کتاب (یهودی، یاخود نصرانی اولانده ماعداسی
جنه کیره هک دکلدر . دیمیلر . ایسه بو، اولنرک قوروشولیدر .
اولنره سی : «دعوا کرده صاده ايسك کز برهانکی کوستر بیکز» دیمیلر .
خبر، اولد دکل . هر کیم اهل ایمانه اولدور کندیغی الله تسلیم ایتسه
(منقاد اولسه) اولورسه ایسه اولنک، ربی ندرنده کندیغی مخصوص اهری
داردر . اولنلری ایچونه قورقور اولادیغی کبی اولنر ندرنده اولانله

مَا تَنْسَخْ مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ
إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ
وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ . أَمْ
تُرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا سَأَلَ مُوسَى مِنْ قَبْلُ وَمَنْ
يَتَّبِعِلِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَاءَ السَّبِيلِ . وَكَثِيرٌ مِنَ
أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُدُّونَكُمْ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا
مِنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا
شَيْءٌ يَأْتِي اللَّهَ بِأَمْرِهِ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ . وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ
وَأَتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لِأَنْفُسِكُمْ مِنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ
إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ . وَقَالُوا لَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَنْ كَانَ
هُودًا أَوْ نَصَارَى تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
صَادِقِينَ . بَلَى مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ
رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

رسالتنہا اقدمز، مشرکری و اهل کتابی دین اسلامہ دعوت ایتدیکہ بونلر پیغمبرمنی استخفافده ایلری کیدیور و بو خصوصیه اصرار ایدیورلردی . بونلر پیغمبرمنہ دعواسنی معجزات و خوارق عادات ایله اثبات ایتسنی بیان ایدیور، پیغمبرمنی ایسه بونلرہ وظیفہ رسالت حدودنی تجاوز ایتمین جوابلر ویریور؛ شئون انسانیہ فی اصلاح، انسانلرہ دنیوی و اخروی سعادتی تأمیندن باشقہ بر مقصدی استهداف ایتمین شریعت اسلامیہ نک مقاصدینہ بونلری ارشاد ایدیوردی .

هر بلك معجزات طلبنده اصرار ایتملری، محاکمہ دن، سلامت قلبدن ایلری گلہ یوردی . بونلر محضاً عناد ایچون، فطرت سلیمہ یه مخالف اولقلہ برابر وارث اولدقلری بر طاقم عنعنہ لرہ تبعیت ایتش اولق ایچون بو طلبلرہ بولونیوردی . بونلر ادا ایتدکاری کی خلوص نیتلہ حرکت ایتش اولسلر آیات سہایہ قارشینده عنادلرینی آرتدیرمازلردی . جناب حق نیجه نیجه معجزہ لر کوندرمش، پیغمبرلرینی نیجه نیجه آیات الہیہ ایله تأیید ایتشدی . فقط معاندلرہ قارشى بونلر بر تائیر اجرا ایتشمیدی ؟ اصلاً !

جناب حق پیغمبرلرینک یدیلہ نیجه نیجه معجزات اظهار ایتش، مرور زمان ایله بونلر اونودولونجه جناب حق بومعجزہ لری، یاخود اوندن دها مهملرینی کوندرمشدی . جناب حق هر شئہ قادردر . سموات وارض اونک ملکدر . بومعجزات و آیادن برینی جناب حق نسخ ایدرسہ اوندن دها خیرایسنی کوندر . مثلاً بر آیت الہیہ اولان کیجه یی اوندن دها پارلاق بر آیت الہیہ اولان کوندوز تعقیب ایدر . مرور زمان بر ملتہ آیات الہیہ نک برینی اونودیررسہ جناب حق اونک کی بر آیتی، یاخود دها معظمی کوندرمکہ قادردر .

کافرلرک علیہ الصلاۃ والسلام اقدمزلہ استہزالری، معجزات طلب ایدرک معجزہ لر کوندرملہ نیجه رسالت سنہ یی انکارہ قالمالری پیغمبرمنی چوق رنجیدہ ایدردی . پیغمبرمن بونلرہ دین حق قبول ایتدیرمکہ، بوتلرک نائل سلامت اولماسنہ چوق خواهشکر اولدقلرندن کفار و مشرکینک بو عناد و اصراری کندیلرینی چوق اوزردی . بوندن طولاییدرک تفسیری صد دندہ اولدیغمز آیت کریمہ نک کوردیکمز شکلده رسول الله اقدمزہ خطاب ایتہ می مناسب کورولمشدر . یوقسہ پیغمبرمن جناب خقک هر شئہ قادر، سموات وارضہ حاکم اولدیغنی بیلردی . مشرکلرک عناد و اصرارندن متولد تائر و کدرلر قلب رسالت پناہیلرینی رنجیدہ ایتہ مہ کندیلرینہ بوشکلده خطاب ایدلزدی . مشرکلر معجزات طلبندہ اوقدر ایلری کتیدیلرکہ اللہک حفظ و صیاتی سایہ سندہ پیغمبرمن سورونجمہ دن قورتولدی .

مشرکلر و کافرلر طرفندن طلب اولونان معجزاتک کوندرلماستی، بونلرک هر شئہ رغماً ایمان ایتہ یه جکلری حقک معلومی اولدیغندن ایلری

کلیوردی . قرآن کریم بو جہتی تصریح ایدرک بیوریورکہ : «ولو نزلنا علیک کتاباً فی قرطاس فلمسوه بايديهم لقال الذين كفروا ان هذا الاسحرمين . » «وما منعنا ان نرسل بالآيات الا ان كذب بها الاولون و آتينا نوحاً الناقة مبصرة فظلموا بها وما نرسل بالآيات الا تخويفاً، جناب حق معجزات کوندرمہ نک قدرتی داخلندہ اولدیغنی و بر آیتی احما ایدنجه، یاخود بر آیت اونودولونجه اونک مثانی، یاخود دها خیرایسنی کوندرمہ جکفی بیان ایتدکدن صوکرہ پیغمبرمنہ قارشى اصرارلرہ، عنادلرہ بولونان هر بارہ جواباً دیورکہ «یوقسہ پیغمبرکزدن اولجہ موسادن ایستہ نیلن شئی می ایستہ یه جکسکز؟»

حضرت موسی ملتہ دین توحیدی، احکام الہیہ یی احتوا ایدن الواسی کتیرمشدی . بنی اسرائیل حضرت موسانک کتیردیکی دین اوزرہ ثبات ایتہ رک حضرت موسادن بعضاً محض عناد، بعضاً قویو شرک اثری اولان بعضی شیلر ایستہ مکہ، بت پرستلرک الہلری کی کندیلریندہ بر طاقم الہلر یا ماسنی، جناب حق عیاناً کندیلرینہ کوسترمہ سنی طلبہ باشلا دیلر .

«یوقسہ پیغمبرکزدن اولجہ موسادن ایستہ نیلن شیلری می ایستہ یه جکسکز؟» مألندہ اولان آیتک مسلمانلغہ یکی کیروب توحید عقیدہ سنک عدم رسوخندن طولای آردہ صیرہ بت پرستلک نوبتلرینہ دوچار اولان مسلمانلرہ خطاب ایتمکده اولماسنی، پیغمبرمنک اسلامہ یکی کیرنلرک خستہ لقلرینی بو صورتلہ تداوی ایتمکده اولدیغنی قبول ایتمکده بر بآس یوقدر .

امام ابن جریر «وجاوزنا بنی اسرائیل البحر فاتوا علی قوم یعکفون علی اصنام لهم، آیتی تفسیر ایدیورکن (ابی واقدالبثی) دن روایت ایدیورکہ: «مسلمانلر پیغمبرمنلہ مکہ دن (حنین) چیقمشلردی . کافرلرک طولاندقلری، سلاحلرینی آصدقلری و «ذات انواط» تسمیہ ایتدکاری بر یرلری واردی . بویوک ویشیل بر سدرہ دن کچدیکمز زمان پیغمبرمنہ دیدک کہ: «یا رسول الله! کافرلرک بر (ذات انواط) ی بولوندیغنی کی بزم دہ بولونسون .» بوکا جواباً پیغمبرمن دیدی کہ: نفسی یدقدرتندہ طوتان ذات کبریاہ قسم ایدرم کہ قوم موسانک موسایہ دیدیکفی تکرار ایتدیکمز. «واجعل لنا آلهة کالهم آلهة، قال انکم قوم تجهلون . ان هؤلاء متبر ما هم فیہ وباطل ما کانوا یعملون»

(امام احمد) ده (ابی واقدالبثی) دن بو حادثہ یی نقل ایدیور؛ (حنین) دن مقدم پیغمبرمنلہ برلکده چیققدی . بر سدرہ نک اوکندن کچدک . پیغمبرمنہ دیدم کہ: بوراسی بزم (ذات انواط) من اولسون . ناسل کہ کافرلرک دہ اولجہ بر یرلری وارد . کافرلر سلاحلرینی اوواہ آصارلر، اونک اطرافندہ طولانیرلردی . پیغمبرمن جواباً دیدی کہ:

قادیانک حقوق و وظائفه دار

موسیٰ مبارک الله افندیگ بولش ویکلرم موجب توقیفی اولان کتایبده

(۱۴۵) حکمت الهیه تدبیریه قادیانلره ارکسکلرک طبیعی احوال و وظائفی مختلف و متفاوت خلق اولونش ایسه ده؛ مدنی، اجتماعی، سیاسی، دینی، ادبی حقوقلرک کافه سی شریعت اسلامییه قادیانلره تمامیه بخش ایتشدیر. بناء علیه،

(۱۴۵) قادیانلر هر حقوقده ارکسکلرک مساویدرلر.

(۱۴۶) بعضی خصوصلرده تفاوت کی بر حال وار ایسه ده بوقفاوت حقوقده اولمایوب بلکه حظوظده، یاخود وضعیت اجتماعیده در. مثلا میراث حصه لرنده تفاوت حظوظ تفاوتیدر. حظوظ انسانلرک اهلیتلیرینه کوره دکل، بلکه حاجتلیرینه کوره اولور. بناء علیه بویه تفاوتلری حقوق و اهلیت تفاوتنه عطف ایتک هر حالده خطادر.

(۱۴۸) لکن قادیانلرک حقوق و وظیفه ده اهلیتلیر مسئله سنده الک مهم اساس اولق اوزره، قادیانلرک حرمتلری، ماله قدسیقی، ماله انتظامی، ماله مصلحتلری اعتبار قیلنیر. بناء علیه،

(۱۴۹) ماله انتظامیه، چوجقلرک سلامت و تربیه لرینه، قادیانلرک وجودلرینه، محبتلرینه، حرمتلرینه، عصمتلرینه ضرر ویره بیلرک و وظیفه لردن، خدمتلردن هروقت هر برده قادیانلر تمامیه آزاده در؛ و حرمتلرینه لایق اولیان حقوقلردن ده هروقت یوقاری قایلرلر.

(۱۵۰) بو تفاوتلری تساویلرینه ضرر ویرمز، بلکه حرمتلرینی تأیید ایدر. ماله لک راحتی، سعادت و انتظامی، چوجقلرک تربیه و تأدیبلی خصوصلرنده قادیانلرک غایت بویوک اهمیتلری، غایت مهم وظیفه لری واردر. بالفرض شو وظیفه لرینه برینه، یاخود اکثرینه حقوق سیاسی لرینه بری مزاحمه ایدرک اولورسه مصلحت ملاحظه سیله او حقوق سیاسی لری ترک اولنور. حقوق سیاسی لرینه ترکی محرومیت صایناز، بالعکس حرمت اولور، مصلحت اولور.

(۲۵۱) حقوقلرک، وظیفه لرک، مصلحتلرک هر برینه ارکسکلرکی قادیانلرده اهلدر.

(۱۵۲) غایت آغیر آنالقی وظیفه لری، غایت اهمیتلی ماله اداره سی قادیانلرک حقوقلرینه مانع کی تلقی قیلنماز.

(۱۵۳) قادیانلرک حقوقلری نه قدر کامل، حرمتلری نه قدر زیاده اولورسه هیئت اجتماعییه او قدر کوتلی اولور. اهلیتی، حقوقلری کامل قادیانلرک والدملکی، سوکیسی ده زیاده ویرکتلی اولور.

« بنی اسرائیل ده بویه سبویه مشدی. موسایه: اولنرک آله سی کی بزه ده آله یاب، دیشلردی. »

بونلردن آ کلاشیلیورک بیدایت اسلامده مسلمانلرک جاهللی، جاهلیت زماننده یایدقلری شیلره برنمایل حس ایدیورلردی. بوتمایل دین مینه، عقیده توحیده نفرت حس ایتمکدن ایلری کله بور، آنجق اوزون اعتیادلرک اثری بولونویوردی. آیت کریمه لک نهایتده وارد اولان «ومن یبدل الکفر بالایمان فقد ضل سواء السبیل» قول کریمی ایضاح ایتدیکنمز و سوسه لرک یکی اهتدا ایدنلرک قلبنده حاصل اولدیفنی کوستریور.

خلاصه ایضاحی صد دنده بولوندیغمز آیات ینانک سیاقندن، معانی و اشاراتندن «مانسخ من آیه اوننسا» قول کریمنده وارد اولان «آیت» کله سنک وجود و وحدانیت الهیه، یاخود جناب حقک پیغمبرلرینی تأیید ایتدیکنه دلالت ایدن آیاتک مراد ایدلریکی آ کلاشیلیور. «الم تعلم ان الله علی کل شیء قدیر. ودها صوکره» «الم تعلم ان الله له ملک السموات والارض و مالکم من دون الله من ولی و لا نصیر». آیات کریمه سنک بو آتی تعقیب ایتدیکنی دوشونمک بونی انباه کفایت ایدر. مخاطب اولانه الهک هر شینه قادر، سموات وارضه صاحب اولدیفنی آ کلامق، جناب حق نسخ اولونان، مرور زمان ایله اونودولان بر معجزه بی کونده رمک خصوصنده عاجز بر اقایه جفنی کوسترمکده در. مشرکلرک معاندلری پیغمبرمزدن معجزات و خوارق عادات ایسته مکدن فراغت ایتمه بیه رک پیغمبرمزله استهزا ایدیور و معجزه لرو قوع بولما نجه الهک پیغمبرینی ترک ایتدیکنی، یاخود الهک الی باغلی، یاخود محمدی کوندرن الهک عاجز اولدیفنی سبویه یوب طور بیورلردی. (مانسخ) آیت کریمه سی بونلره جواب اولارق نازل اولمشدر.

آیت کریمه کافر طرفندن در میان اولونان هذیانلره، کفرلره پیغمبرمزلک اهمیت ویرمه سنی طلب ایتمکده در. چونکه بونلر عقللریله دوشونسه لر، انصافه اتباع ایتسه لر جناب حقک هر شینه قادر اولدیفنی آ کلارلر. و حکمت الهیه اقتضایدنجه جناب حقک آیتلری کوندره جکنی بیلرلردی.

مفسرلرک بو آیه داتراوزون سوزلری واردر. اونلره بو خصوصده مناقشه ایتک ایسته میز. فقط نسخک معنای شرعیسنی ایضاح ایتک ایستز. چونکه بعضی مفسرین (مانسخ من آیه ..) آیت کریمه سندن مرادک آیات قرآنییه اولدیفنه ذاهب اولویورلر. بونلر قرآنک ذوقه واسلو بیه رعایت ایتمه مشلر، آ کلاشیلری اوزرنده اصرار ایتمشلر و بوسورتله اهل صلیک بنی وعداوتنه، انتقاد و طعننه غایت واسع بر قانی آچمشلردر. نتیجه یجه پاپاسلر بو نسخ مسئله سنی سررشته اتخاذ ایدره رک قرآن کریمه هجوم ایتمشلردر. بوندن طولای بومسئله بی موضوع بحث ایتک ایستز.